

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Povinnost zdržet se určitého jednání prostřednictvím třetích osob ve světle recentní judikatury Nejvyššího soudu ČR

Exekucním titulem uložená povinnost zdržet se určité činnosti i prostřednictvím třetích osob může znamenat povinnost přerušit s takovou třetí osobou smluvní vztah. Takový je jeden ze zásadních závěrů usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 5. 5. 2020, sp. zn. 20 Cdo 1035/2020.

Zmíněným rozhodnutím dvacátého senátu Nejvyššího soudu (složeného z předsedy senátu JUDr. Karla Svobody, Ph.D., a soudců JUDr. Miroslavy Jirmanové, Ph.D., a JUDr. Zbyňka Poledny) bylo zamítnuto dovolání povinné, která se domáhala zastavení exekuce podle vykonatelného usnesení o nařízení předběžného opatření vydaného Městským soudem v Praze dne 28. 8. 2018 pod č. j. 1 Cm 33/2018-37. Tímto předběžným opatřením soud povinné uložil, aby se zdržela pouličního prodeje na území Prahy 1, tj. nabízení a poskytování svých služeb, ať už samostatně nebo prostřednictvím třetích osob, mimo provozovnu k tomuto účelu určenou a mimo vymezená tržní místa na území Prahy 1.

Povinná ve svém dovolání namítala, že vedení exekuce v projednávané věci je nepřípustné, jelikož je povinné připisováno jednání třetích osob, za které však není odpovědná, a proto má být exekuce zastavena. Povinná konkrétně argumentovala tím, že jako dodavatel (prostřednictvím spřízněné osoby) dodává své služby za úplaty třetímu subjektu na základě platného smluvního vztahu a pouliční prodej služeb zakázaný zmíněným předběžným opatřením tak ve skutečnosti provádí tato třetí osoba. Povinná tudíž svým jednáním třetí osobě pouze poskytuje plnění z uzavřené smlouvy o poskytování služeb a nijak dále nezavazuje zmíněnou třetí osobu, aby její služby dále nabízela nebo prodávala.

Nejvyšší soud nastíněnou argumentaci povinné s odkazem na nepřípustnost přezkoumávání věcné správnosti (hmotněprávní přiměřenosti) exekucního titulu odmítl, když konstatoval, že jak povinná, tak exekucní soud jsou exekucním titulem vázáni a zkoumání námitky případného porušení smlouvy s třetí osobou proto není na místě. Nad rámec tohoto konstatování nicméně soud poskytl podrobnější výklad samotného obsahu povinnosti zdržet se určitého jednání prostřednictvím třetích osob. Podle výkladu Nejvyššího soudu tak ke splnění takto stanovené povinnosti nepostačí pouhé pasivní zdržení se (*omittere*) povinné v pravém slova smyslu, ale s ohledem na fakt, že povinnost zdržet se závadného jednání i prostřednictvím třetích osob je uložena jí osobně a nikoliv právě třetím osobám, se pro naplnění povinností uložených exekucním titulem od povinné očekává i určité aktivní jednání (*facere*).

V poměrech řešeného případu soud konstatoval, že povinná měla jednat tak, aby se vyvarovala jakékoliv činnosti, která by třetí osobu vedla k tomu, že zakázanou činnost vykoná, přičemž bylo v možnostech povinné vyvinout konkrétní aktivitu tak, aby třetí osoba v této zakázané činnosti ustala (např. upozorněním třetí osoby na zákaz předmětného jednání ve smyslu exekucního titulu – předběžného opatření). Nadto v případě, že třetí osoba v zakázané činnosti neustane, se od povinné

očekává odepření plnění podle vzájemné smlouvy, čímž má povinná docílit toho, že třetí osoba na činnosti zapovězené exekucním titulem (tedy na nabízení a prodeji služeb povinné) ztratí zájem. Přitom je podle soudu nerozhodné, zda třetí osoba činnost zakázanou exekucním titulem provozuje na základě přímého smluvního ujednání s povinnou (případně s osobou personálně spjatou s povinnou), či zda je na základě vzájemného ujednání povinné a třetí osoby v jejím zájmu, aby tuto činnost ve prospěch povinné vykonávala. V každém případě je to totiž povinná, kdo svým aktivním jednáním způsobuje, že třetí osoba vyvíjí činnost zapovězenou exekucním titulem, a to i prostřednictvím třetích osob.

Z výše uvedeného výkladu Nejvyššího soudu tedy plyne, že povinnost zdržení se určitého jednání i prostřednictvím třetích osob v sobě inherentně nese požadavek na povinného, aby svým vlastním jednáním aktivně zabránil třetím osobám v zapovězené činnosti, jíž je původcem, a to i za cenu porušení platného smluvního závazku (odepření plnění ze smlouvy). Nesplní-li přitom povinný ve smyslu dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, vystavuje se ve smyslu § 251 OSŘ riziku výkonu takového rozhodnutí.

I přes shora podaný výklad Nejvyššího soudu však můžou podle názoru autora tohoto článku nadále přetrvávat dílčí nejasnosti v otázce nalezení pomyslné hranice, kde končí povinnosti povinného činit konkrétní kroky pro zabránění pokračování zakázaného jednání třetími osobami (otázka práva procesního) a naopak začíná pasivní věcná legitimace osoby odlišné od povinného (otázka práva hmotného).

V tomto ohledu si autor dovolí srovnání s jemu známým případem z praxe, v němž soudy při srovnatelných skutkových okolnostech právě s odkazem na nedostatek pasivní legitimace žalovaných prakticky znemožnily účinné poskytnutí ochrany práv poškozeného. V této věci se společnost „A“ po společnosti „B“ předběžným opatřením (a následně i ve věci samé) mj. domáhala zdržení se zadávání nekalé soutěžní reklamy na výrobky společnosti B do celostátního vysílání. Společnost B na svou obranu tvrdila, že ve skutečnosti není zadavatelem předmětné reklamy, a tudíž není osobou pasivně legitimovanou. Společnost A se pak domáhala zdržení se zadávání reklamy rovněž po mediální agentuře, která tuto reklamu zadala do celostátního vysílání, avšak tato agentura v podobném duchu argumentovala tím, že není výrobcem ani distributorem výrobků společnosti B, a tudíž nemůže být zadavatelem reklamy.

Třebaže bylo v poměrech predestřeného případu zřejmé, že z vysílané reklamy na výrobky společnosti B má jednoznačný prospěch právě společnost B a zároveň bylo jisté, že zmíněná mediální agentura je skutečně osobou, která do vysílání reklamy zadala (objednala), odvolací soud v obou předmětných řízeních dal nakonec pravomocně za pravdu odpůrcům (resp. žalovaným). Argumentoval přitom primárně tím, že se v řízení nepodařilo prokázat skutečného zadavatele reklamy a společnost B ani mediální agentura tak nebyly v této věci pasivně věcně legitimovány. Ve světle výše řešeného usnesení Nejvyššího soudu má přitom autor tohoto článku za to, že bylo nepochybně v možnostech společnosti B, jejíž výrobky byly předmětnou reklamou propagovány, případně v možnostech mediální agentury, která měla z jejího zadávání finanční prospěch, vyvinout konkrétní aktivitu (zde např. upozornit skutečného zadavatele reklamy, který zákonitě musel být oběma těmito subjektům znám, na zákaz jejího zadávání/šíření) tak, aby třetí osoba v zakázané činnosti ustala. Namísto řešení samotné otázky existence porušení práv poškozeného nekalou soutěží tak soud ve skutečnosti zamezil účinnému poskytnutí ochrany poškozenému formalistickým odkazováním na nedostatečnou pasivní věcnou legitimaci odpůrců.

Byť si je autor tohoto článku vědom skutkových i právních rozdílů obou výše zmíněných případů (tedy zejm. faktu, že se v jím popsaném sporu jednalo o poměry řízení nalézacího a nikoliv vykonávacího), lze jistě spatřovat paralelu v tom, že Nejvyšší soud se ve svém shora uvedeném rozhodnutí formalisticky „netočil“ na otázce determinace pasivní věcné legitimace třetí osoby, která i

přes zákaz dále nabízela služby povinné, a naopak uložil povinné, aby svou vlastní činností (přiměřenou jejím možnostem a bez ohledu na právní či ekonomickou povahu důvodu výkonu zakázaného jednání třetí osobou) zabránila tomuto škodlivému jednání i ve vztahu k třetím osobám a poskytl tak účinnou ochranu právům a chráněným zájmům oprávněných.

Takto materiálně pojatou konstrukci lze na základě osobních zkušeností autora a z hlediska mantinelů praktické vymahatelnosti práva hodnotit jednoznačně kladně.



Vojtěch Jiraský,
advokátní koncipient

COLLEGIUM
URBAN & HEJDUK

[Urban & Hejduk s.r.o., advokátní kancelář](#)

Palác Valdek
Jugoslávská 620/29
120 00 Praha 2

Tel: +420 226 207 507
e-mail: info@urbanhejduk.cz

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Obvyklé hospodaření po zahájení insolvenčního řízení: hranice přípustného jednání podle § 111 insolvenčního zákona](#)
- [Sanace, nebo zkrácení věřitelů aneb co si vzít z kontroverzní kauzy ve věci MORA-TOP](#)
- [Korporátní dluhopisy v ČR: růst trhu, regulatorní limity a koncentrace rizik v segmentu podlimitních emisí](#)
- [Notářský zápis s přímou vykonatelností ve světle nejnovější judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Promlčení před splatností? Kritická analýza judikatury Nejvyššího soudu k tzv. actio nata](#)
- [Přičitatelnost jednání třetích osob dlužníkovi pro účely posouzení neúčinnosti: ano nebo ne?](#)
- [Srážka za prodej v insolvenci při ocenění majetkové podstaty](#)
- [Smlouvy o vzájemném plnění v insolvenci – judikaturní závěry](#)
- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Úmyslně zkracující právní jednání mezi dlužníkem a osobou blízkou](#)
- [Nejvyšší soud ČR: Úhrada úroků ze zápůjčky jako zvýhodňující jednání? Klíčový výklad k § 241 odst. 5 písm. b\) insolvenčního zákona](#)